ECLI:LV:RIRT:2021:1215.C33591820.4.S

Lietas Nr.C33591820
Lietas arhīva Nr. C-2553-21/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Sigulda 2021.gada 15.decembrī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Vineta Mazure
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "/Nosaukums/" prasībā pret SIA "/Nosaukums/" un /pers. A/ par parāda piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] tiesā 2020.gada 8.decembrī SIA "/Nosaukums/" cēlusi prasību pret SIA "/Nosaukums/" un /pers. A/ par parāda piedziņu.

Prasību papildinājusi 2021.gada 27.oktobrī, un pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1651., 1753., 1756., 1759., 1765., 1946-, 1431., 2223.pantu lūgusi tiesu:

1) piedzīt solidāri no atbildētājas SIA /Nosaukums/ un atbildētāja /pers. A/ par labu SIA /Nosaukums/ pamatparādu 7204,70 *euro* un nokavējuma procentus par laika periodu no 2020.gada 1.jūlija līdz 2020.gada 4.decembrim 7204,70 *euro*;

2) atzīt prasītājas SIA /Nosaukums/ tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt solidāri no atbildētājas SIA /Nosaukums/ un atbildētāja /pers. A/ likumiskos procentus - 8 % apmērā no piespriestās, bet nepiedzītās summas gadā;

3) piedzīt solidāri no atbildētājas SIA /Nosaukums/ un atbildētāja /pers. A/ par labu prasītājai SIA SIA /Nosaukums/ visus tiesāšanās izdevumus. Visus tiesāšanās izdevumus pārskaitīt uz prasītājas SIA /Nosaukums/ bankas norēķinu kontu: SEB banka AS, konta Nr. /konta numurs/.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2020.gada 1.jūlijā starp SIA "/Nosaukums/" un SIA /Nosaukums/ un /pers. A/, tika noslēgta vienošanās Nr.30.06/20 par parāda apmaksu.

[1.2] Saskaņā ar Vienošanās noteikumiem un kārtību, atbildētāji atzīst parādu pret prasītāju par kopējo summu 7204,70 *euro* apmērā, saskaņā ar kreditora piestādītajiem rēķiniem - SL1737-10 no 22.10.2019 1404,50 *euro*; SL1752.-10 no 24.10.2019 1700,00 *euro*; SL1755-10 no 25.10.2019 1650,00 *euro*; SL2673-06 no 26.06.2020 750,20 *euro*; SL2674-06 no 26.06.2020 1700,00 *euro*.

[1.3] Saskaņā ar vienošanās 6.punktu un 7.punktu, puses vienojās, ka vienošanās ir vienīgais prasījuma tiesību apliecinošs dokuments, kā arī vienošanās ir kā pierādījums šajā vienošanās minētā parāda fakta esamībai un atbildētāji to neapstrīd, un papildus dokumenti prasījuma pierādīšanai nav vajadzīgi.

[1.4] Saskaņā ar vienošanās 10.punktu, /pers. A/ kā galvinieks uzņemas atbildēt prasītājam kā pats parādnieks SIA "/Nosaukums/" par vienošanās noteiktām saistībām, t.i., par parāda pamatsummu, nokavējuma procentiem, zaudējumiem un citiem prasītāja blakus prasījumiem, kas izriet no vienošanās.

Savukārt, ar vienošanās 11.punktu, /pers. A/ kā galvinieks atsakās no tiesības prasīt, lai prasītājs vispirms griežas ar prasību par saistību izpildi pie SIA "/Nosaukums/", un /pers. A/ kā galvinieks ar savu parakstu apliecina, ka piekrīt visiem vienošanās noteikumiem un strīdu izskatīšanas kārtībai tiesā, kā ari atzīst vienošanās kā pierādījumu vienošanās norādītai galvojuma saistībai starp sevi un prasītāju.

[1.5] Saskaņā ar vienošanās 2.punktu, atbildētāji apņemas labprātīgi samaksāt parāda summu prasītājai līdz 2020.gada 14.jūlijam 2404,70 *euro*; līdz 2020.gada 3.augustam 2400,00 *euro*; līdz 2020.gada 3.septembrim 2400,00 *euro*.

Vienošanās 12.punkts noteic, ka, ja atbildētājs – SIA "/Nosaukums/" neievēro vienošanās 2.punktā noteikto apmaksas kārtību un kavē parāda apmaksu ilgāk par 3 (trim) dienām, tad prasītājam ir tiesības vērsties tiesā ar prasību pret atbildētāju /pers. A/ par saistību izpildi.

[1.6] Uz prasības iesniegšanas brīdi, atbildētāji nav veikuši parāda summas samaksu pilnā tās apmērā un uz 2020.gada 4.decembri pamatparāda summa sastāda 7204,70 *euro*.

[1.7] Ņemot vērā to, ka atbildētāji no 2019.gada un no vienošanās parakstīšanas brīža nav veikuši parāda summas apmaksu, un pamatojoties uz vienošanās 4.punkta nosacījumiem, Civillikuma 1651., 1946.pantu, ka arī to, ka nokavējuma procentu aprēķins apstājas, kad tie sasniedz 100% no pamatparāda summas, lūdz piedzīt no atbildētājiem nokavējuma procentus 7204,70 *euro* apmērā.

[1.8] Sakarā ar to, ka prasītājai labvēlīga sprieduma gadījumā rastos situācija, kad atbildētāji līdz sprieduma izpildei faktiski lietotu prasītājas kapitālu un/vai atbildētāja pieļautu parāda samaksas nokavējumu, par ko atbilstoši Civillikuma 1753., 1756. un 1759. pantam prasītājai ir tiesības saņemt procentus.

Prasītājai ir tiesības līdz iepriekš minētā parāda samaksai saņemt no atbildētājiem likumiskos procentus – 8% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

[2] Tiesā 2021.gada 18.janvārī saņemti atbildētāja paskaidrojumi par celto prasību, kur norādīts, ka starp prasītāju un atbildētājiem nepastarpināti šobrīd notiek pārrunas par minētā strīda atrisināšanu ārpus tiesas ceļā, savstarpēji vienojoties par izlīguma nosacījumiem (lieta 23.lapa).

[3] Par to, ka lieta, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, tiks izskatīta rakstveida procesā 2021.gada 15.decembrī, lietas dalībniekiem ir paziņots (lietas 64.-65.lapa).

MOTĪVU DAĻA

[4] Izvērtējusi lietas materiālus, rakstveida pierādījumus, kā arī apsvērusi prasības pieteikumā un paskaidrojumos norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji.

[5] Lietā nepastāv strīds par to, ka 2020.gada 1.jūlijā starp SIA "/Nosaukums/" un SIA /Nosaukums/ un /pers. A/, tika noslēgta vienošanās Nr.30.06/20 par parāda apmaksu.

Saskaņā ar Vienošanās noteikumiem un kārtību, atbildētāji atzīst parādu pret prasītāju par kopējo summu 7204,70 *euro* apmērā, saskaņā ar kreditora piestādītajiem rēķiniem - SL1737-10 no 22.10.2019 1404,50 *euro*; SL1752.-10 no 24.10.2019 1700,00 *euro*; SL1755-10 no 25.10.2019 1650,00 *euro*; SL2673-06 no 26.06.2020 750,20 *euro*; SL2674-06 no 26.06.2020 1700,00 *euro*.

Saskaņā ar vienošanās 6.punktu un 7.punktu, puses vienojās, ka vienošanās ir vienīgais prasījuma tiesību apliecinošs dokuments, kā arī vienošanās ir kā pierādījums šajā vienošanās minētā parāda fakta esamībai un atbildētāji to neapstrīd, un papildus dokumenti prasījuma pierādīšanai nav vajadzīgi.

[5.1] Saskaņā ar vienošanās 10.punktu, /pers. A/ kā galvinieks uzņemas atbildēt prasītājam kā pats parādnieks SIA "/Nosaukums/" par vienošanās noteiktām saistībām, t.i., par parāda pamatsummu, nokavējuma procentiem, zaudējumiem un citiem prasītāja blakus prasījumiem, kas izriet no vienošanās.

Savukārt, ar vienošanās 11.punktu, /pers. A/ kā galvinieks atsakās no tiesības prasīt, lai prasītājs vispirms griežas ar prasību par saistību izpildi pie SIA "/Nosaukums/", un /pers. A/ kā galvinieks ar savu parakstu apliecina, ka piekrīt visiem vienošanās noteikumiem un strīdu izskatīšanas kārtībai tiesā, kā ari atzīst vienošanās kā pierādījumu vienošanās norādītai galvojuma saistībai starp sevi un prasītāju.

[5.2] Saskaņā ar vienošanās 2.punktu, atbildētāji apņemas labprātīgi samaksāt parāda summu prasītājai līdz 2020.gada 14.jūlijam 2404,70 *euro*; līdz 2020.gada 3.augustam 2400,00 *euro*; līdz 2020.gada 3.septembrim 2400,00 *euro*.

Vienošanās 12.punkts noteic, ka, ja atbildētājs – SIA "/Nosaukums/" neievēro vienošanās 2.punktā noteikto apmaksas kārtību un kavē parāda apmaksu ilgāk par 3 (trim) dienām, tad prasītājam ir tiesības vērsties tiesā ar prasību pret atbildētāju /pers. A/ par saistību izpildi.

[5.3] Uz prasības iesniegšanas brīdi, atbildētāji nav veikuši parāda summas samaksu pilnā tās apmērā un uz 2020.gada 4.decembri pamatparāda summa sastāda 7204,70 *euro*, par ko lietā strīds nepastāv.

[5.4] Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu katra saistība jāizpilda pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

[5.5] Atbilstoši Civillikuma 1692.pantam, galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Atbilstoši Civillikuma 1698.pantam, galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1670.pantu par nedalītu jeb solidāru prasījums vai saistība atzīstami tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt, pie kam tomēr priekšmetu var prasīt un tas jāizpilda tikai vienu reizi. Tādā gadījumā pirmos sauc par kopkreditoriem, bet otros par kopparādniekiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1672.pantu solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu.

[5.6] Atbildētāji nav cēluši iebildumus pret prasību un parāda aprēķinu, nav apstrīdējuši prasības pieteikumā minētos faktus, kā arī nav iesnieguši pierādījumus, ka prasības pieteikumā norādītais parāds būtu pilnīgi vai daļēji apmaksāts.

[5.7] Civillikuma 1692.pantā galvojums definēts kā ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Ievērojot galvojuma kā saistības nodrošinājuma būtību, galvojums atzīstams par papildu jeb akcesoru saistību. Galvojuma akcesoritātes princips expressis verbis nostiprināts Civillikuma 1694.pantā, nosakot, ka galvojumam ir nepieciešams spēkā esošs galvenais parāds (sk., *piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 27.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-86/2011 (C05061306) 12.2.1.punktu; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-470/2016 (C28393011) 8.1.punktu*).

[5.8] Atbilstoši Civillikuma 1670.pantam par solidāru saistība kvalificējama tad, kad katram no vairākiem parādniekiem ir pienākums izpildīt apsolīto. Savukārt galvojums saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot pēdējo no viņas parāda. Šajā normā sniegtā definīcija rada pamatu atzinumam, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, tā ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu, un galvinieks uzņemas subsidiāru atbildību par parādnieka saistību, jo galvojums pats par sevi arī tad, ja tas ir ekspromisoriskais (galvinieks uzņēmies saistību kā pats parādnieks atbilstoši Civillikuma 1702.panta otrajai daļai) – nenodibina galvinieka un parādnieka solidāru saistību pret kreditoru Civillikuma 1670. un 1672.panta izpratnē.

[5.9] Senāts paplašinātā sastāvā, 2013.gada 14.jūnijā izskatīdams faktisko un tiesisko apstākļu ziņā līdzīgu lietu jautājumā par solidāras saistības starp galvinieku un galveno parādnieku nodibināšanas juridiskiem aspektiem, norādījis, ka, vērtējot, vai galvenais parādnieks un galvinieks ir solidāri atbildīgi par aizdevuma līguma saistību izpildīšanu, jāņem vērā galvojuma būtība. Ja kāda naudas summa tiktu aizdota nedalīti divām personām, tad nebūtu loģiski vienu uzskatīt par parādnieku, bet otru par galvinieku. Abiem būtu jābūt solidāriem parādniekiem no paša sākuma. Iespējama arī kopīga aizņemšanās, nosakot katra daļu, piemēram, katram puse.

Šādu saistību vēlāk aizņēmēji ar atsevišķu līgumu var pārveidot par solidāru un par to paziņot kreditoram. Solidārais parādnieks pēc tam, kad apmierinājis kreditora prasījumu, var prasīt no pārējiem atbilstošu atlīdzību (Civillikuma 1686.pants). Divu solidāru parādnieku gadījumā tas nozīmē atlīdzināto summu dalīt uz pusēm. Turpretim galvojuma attiecībās atbilstoši Civillikuma 1692.pantam galvinieks, kas sedzis parādu, var no galvenā parādnieka prasīt regresa kārtībā visu samaksāto (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 14.jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-161/2013 (C12155810) 6.2.punktu*).

Tādējādi Senāts apstiprinājis iepriekš jau 2012.gada 7.marta spriedumā izteikto atziņu, ka galvojuma un solidārām saistībām kopēja ir tāda iezīme, ka prasījumu var vērst gan pret vienu, gan otru (pie tam galvojumā tas nav vispārējs noteikums), un to varētu saukt par procesuālu līdzību, taču ekonomiski, no materiālo tiesību viedokļa, atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk dala savā starpā, turpretim galvojumā galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā (sk. *Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta sprieduma lietā Nr. SKC-115/2012 (C39054210) 7.3.punktu*).

[5.10] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka nav tiesiska pamata noteikt galvenā parādnieka SIA "/Nosaukums/" un galvinieka /pers. A/ solidāru atbildību par parāda samaksu.

[5.11] Ņemot vērā, ka iztrūkst pamats parāda solidārai piedziņai no abiem atbildētājiem, atbildētājiem ir nosakāma dalīta jeb subsidiāra atbildība.

[5.12] Tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi sava prasījuma par pamatparāda piedziņu pamatotību ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem.

Līdz ar to no atbildētāja SIA "/Nosaukums/", bet piedziņas neiespējamības gadījumā, no atbildētāja /pers. A/ par labu prasītājam piedzenams pamatparāds 7204,70 *euro* apmērā.

[6] Prasītājs lūdz tiesu piedzīt solidāri no atbildētājiem nokavējuma procentus par laika periodu no 2020.gada 1.jūlija līdz 2020.gada 4.decembrim 7204,70 *euro*.

[6.1] Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1946.pants noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

[6.2] 2020.gada 1.jūlija vienošanās (lietas 13.-14.lapa) 4.punkts noteic, ja netiek ievēroti vienošanās noteiktie samaksas termiņi, tad atbildētāji maksā prasītājai nokavējuma procentus 0,5% apmērā par katru maksājuma kavējuma dienu no vienošanās 1.punktā noteiktās kopējās parāda summas un no vienošanās parakstīšanas dienas.

[6.3] Ņemot vērā minēto un to, ka atbildētājs SIA "/Nosaukums/" vienošanās uzņēmies saistību par maksājuma samaksas kavējumu maksāt procentus, savukārt atbildētājs /pers. A/ kā galvinieks uzņēmās saistības pret prasītāju atbildēt par parāda samaksu, tiesa atzīst, ka prasītāja tiesiski, pamatoti un pareizi aprēķinājusi atbildētājiem līgumiskos procentus par pamatsummas lietošanu.

[6.4] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka no atbildētāja SIA "/Nosaukums/", bet piedziņas neiespējamības gadījumā, no atbildētāja /pers. A/ par labu prasītājai piedzenami nokavējuma procenti par laika periodu no 2020.gada 1.jūlija līdz 2020.gada 4.decembrim 7204,70 *euro.*

[7] Prasītāja lūdz tiesu atzīt tiesības saņemt likumiskus procentus pēc likmes 8,00 % gadā.

[7.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.panta otro daļu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja SIA "/Nosaukums/", bet piedziņas neiespējamības gadījumā, no atbildētāja /pers. A/ likumiskos procentus – astoņus procentpunktus virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

[8] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo un otro daļu no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva 823,47 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 *euro*, kopā 832,04, jeb 416,02 *euro* no katra atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 93.-97.pantiem, 193., 195., 204.[1]pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji SIA "/Nosaukums/" prasību pret SIA "/Nosaukums/" un /pers. A/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu **7204,70 *euro*** (septiņi tūkstoši divi simti četri *euro* un 70 centi), nokavējuma procentus par laika periodu no 2020.gada 1.jūlija līdz 2020.gada 4.decembrim 7204,70 *euro* (septiņi tūkstoši divi simti četri *euro* un 70 centi), kopā 14 409,40 *euro* (četrpadsmit tūkstoši četri simti deviņi *euro* un 40 centi).

Piedzīt no SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, par labu SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 416,02 *euro* (četri simti sešpadsmit *euro* un 02 centi).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 416,02 *euro* (četri simti sešpadsmit *euro* un 02 centi).

Samaksa veicama SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, bankas norēķinu kontā AS "SEB banka", konta Nr./konta numurs/.

Atzīt SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA "/Nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, personas kods /personas kods/, saņemt likumiskos procentus 8% (astoņi procenti) gadā no pamatparāda summas – 7204,70 *euro* (septiņi tūkstoši divi simti četri *euro* un 70 centi), līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Noraidīt prasību daļā par parāda solidāru piedziņu no abiem atbildētājiem.

Noteikt SIA "/Nosakums/" un /pers. A/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese V.Mazure